

Pulchri Studio zoekt nieuwe leden. Jonge aanwas is nodig in een vereniging die het niet alleen moet hebben van een honderdvijftig jaar oude roem. Naast de gangbare ballotageregels is een nieuw wapen tegen de vergrijzing ingezet: een directe voordracht. En het werkt. Vijftien jongeren zijn vorig jaar binnengestroomd.

Je hand in het vuur voor een nieuw lid

Dit jaar dezelfde procedure als vorig jaar, heeft het bestuur onlangs besloten. Om meer jongere leden voor Pulchri Studio aan te trekken - en wie bestrijdt de noodzaak? - is gekozen voor een bijzondere vorm van coöptatie. De kunstenaarsleden van het bestuur en de ballotagecommissie, aangevuld met vier kunstenaarsleden van Pulchri (allen docenten of oud-docenten aan de academies), doen elk een voordracht. Documentatie erbij, foto's erbij, een discussie en degene die is voorgedragen wordt ook als lid aangenomen. Snel, simpel en effectief.

Uiteraard is, om de ballotageregels niet buiten spel te zetten, de gehele ballotagecommissie bij de voordracht betrokken. En als extra voorwaarde geldt dat degene die een nieuw lid voordraagt, zijn hand voor haar of hem in het vuur steekt. Hij of zij moet het werk van de betrokkene door en door kennen. Het gaat om een persoonlijke betrokkenheid, zegt bestuursvoorzitter Dick Stapel.

Dick Stapel. Foto Marianne Domnisse

Elk van de zestien leden van deze 'selectiecommissie' kan drie kunstenaars voordragen. Het gaat om mensen van rond 40 jaar en jonger. Vorig jaar hebben door deze voordracht vijftien kunstenaars de gelederen van Pulchri Studio kunnen versterken.

Nieuwe leden moeten wel voldoen aan de omschrijving beeldend kunstenaar, zoals in de statuten vermeld. Maar over wat je moet verstaan onder 'beeldend kunstenaar' kun je blijven discussiëren, en dat zal ook wel gebeuren. De inhoud van dit begrip wordt door de tijd bepaald. "Geen mens zal nu meer ontkennen dat een videokunstenaar een beeldend kunstenaar is. Je gaat ervan uit dat beeldend kunstenaar een breed begrip is, maar hoe ga je ermee om? Hoe bereik je consensus in het bestuur en in de vereniging? Dit punt komt geregeld in de discussies terug", zegt Dick Stapel.

"Zo is lang niet iedere fotograaf of grafisch ontwerper een beeldend kunstenaar, maar de grens is wel te trekken. Van de hele beroepsgroep grafische ontwerpers is maar een heel klein percentage als beeldend kunstenaar aan te merken, zoals bijvoorbeeld Gielijn Escher". "Een tijd geleden ontving het bestuur een brief van een architect die het lidmaatschap als beeldend kunstenaar aanvroeg. Wij hebben ons lang erover beraden. En we zijn tot de conclusie gekomen dat, ook al bezit architectuur beeldende kwaliteiten, het nog geen beeldende kunst is in de geest van de statuten van de vereniging. Iedereen in het bestuur onderschrijft dat een architect geen beeldend kunstenaar is in de betekenis die de statuten aangeven. Dat is niet bedoeld als diskwalificatie. Architectuur bezit immers wel degelijk beeldende kwaliteiten. Het is natuurlijk plezierig als architecten lid van Pulchri Studio willen worden, maar dan als kunstlievend lid".

Uitnodiging

De statuten geven verschillende manieren aan waarop een kunstenaar lid kan worden. Dat is bijvoorbeeld mogelijk op uitnodiging van het bestuur. Maar daarin moet je volgens Dick Stapel behoorlijk terughoudend zijn, om de ballotagecommissie niet voor de voeten te lopen. "Kees Verkade is bijvoorbeeld uitgenodigd op basis van zijn hele oeuvre, in de wetenschap ook dat hij het lidmaatschap wilde aanvaarden. Want ik ben er niet zo voor iemand uit te nodigen zonder te weten of hij wel wil. Je zal iemand eerst daarover moeten polsen". "Zo had Jan Sierhuis, jurylid voor de Van Ommere-De Voogtprijs voor 1998 geen behoefte aan het lidmaatschap, maar zijn medejurylid John van 't Slot is wel op uitnodiging van het bestuur lid geworden. Het is ook wel gebeurd dat kunstenaars-prijswinnaars geen lid wilden worden".

Ballotage

De meest gebruikelijke toelating is via de ballotagecommissie. Die bestaat uit zes permanente leden, twee plaatsvervangende leden, Peter Blokhuis en Pieter Hoogeveen, en de voorzitter. De commissie komt bijeen als er een voldoende aantal aanvragen binnen is. Dan worden de

inschrijfformulieren bekeken, en worden de ingeleverde werken door de commissie beoordeeld. De stemming is schriftelijk en toelating gebeurt bij meerderheid van stemmen. De stemverhouding wordt niet aan de kunstenaar meegedeeld.

Maar toelating kan nog anders, bijvoorbeeld naar aanleiding van een tentoonstelling binnen Pulchri Studio die door de ballotagecommissie buiten medeweten ofwel juist op verzoek van de exposant wordt beoordeeld, waarna deze kunstenaar kan worden aangenomen. Een kunstenaar kan uiteraard ook worden voordragen voor lidmaatschap, maar de ballotagecommissie beslist onafhankelijk, en dat blijft een goede zaak.

Imago

Pulchri Studio heeft een imago probleem. De aanmelding van nieuwe leden stagneert, omdat jongeren soms beducht zijn voor een grijs imago van het lidmaatschap van Pulchri, terwijl gevestigde kunstenaars soms afzien van een aanvraag vanwege de rompslomp bij het inleveren van werk of omdat ze ballotage vernederend vinden. Het komt ook voor dat wat Pulchri te bieden heeft hen niet aanspreekt. Wel zoekt Pulchri al in een vroeg stadium contact met jonge kunstenaars. Zo is er in de zomer een debuuttentoonstelling, die overigens niet direct bedoeld is voor ballotage. De commissie kan dan evenwel mensen in de gaten houden en volgen. Want iemand moet de gelegenheid krijgen zich een aantal jaren te ontwikkelen en te handhaven.

Paul Toby Domnisse, PB 1/99